

312

OBWIESZCZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 12 sierpnia 1948 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“.

Na podstawie art. 2 dekretu z dnia 28 lipca 1948 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 255) ogłaszam w załączniku do obwieszczenia niniejszego tekst jednolity rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 89, poz. 705) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 18 lutego

1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 132), ustawą z dnia 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 239), rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976) i dekretem z dnia 28 lipca 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 255), z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów i ustępów.

Minister Komunikacji:

w z. Zygmunt Balicki

Załącznik do obwieszczenia Ministra Komunikacji z dnia 12 sierpnia 1948 r. (poz. 312).

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 24 września 1926 r.

o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 443) postanawiam, co następuje:

R o z d z i a ł 1.

Nazwa, siedziba i zakres działania przedsiębiorstwa.

Art. 1. Zarząd kolejami państwowymi oraz kolejami prywatnymi, znajdującymi się w zarządzie państwowym, powierza się przedsiębiorstwu państwowemu pod nazwą „Polskie Koleje Państwowe“, prowadzonemu wedle zasad handlowych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb Państwa i interesów gospodarstwa społecznego.

Art. 2. 1. Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“ stanowi samodzielną osobę prawną z siedzibą w st. m. Warszawie.

2. Organom przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ służą wszystkie publiczno-prawne

uprawnienia dotychczasowego państwowego zarządu kolejowego.

Art. 3. Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“ będzie wpisane do rejestru handlowego. Wpisaniu do rejestru handlowego ulega firma, siedziba i przedmiot przedsiębiorstwa. Wpisaniu do rejestru handlowego ulegają imiona i nazwiska osób uprawnionych do podpisywania zobowiązań w imieniu przedsiębiorstwa (art. 22 ust. 2) jak również ograniczenia w tym zakresie.

Art. 4. 1. Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“ prowadzi eksploatację wszystkich linii kolejowych, zarządzanych dotychczas przez Ministerstwo Komunikacji i w tym celu obejmuje w zarząd i użytkowanie cały ich majątek nieruchomości. Majątek ruchomy, przeznaczony do użytku kolei państwowych, z całym istniejącym zapasem gotówki i zapasem materiałów, przechodzi na własność przedsiębiorstwa.

2. Objęcie w zarząd i eksploatację pomienionych kolei nie narusza w niczym istniejących dotychczas praw własności do poszczególnych części objętego nieruchomości majątku.

Art. 5. Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“ przejmuje na siebie równocześnie wszelkie zobowiązania, wynikające z dotychczasowej gospodarki kolejowej, w stanie, w jakim się one będą znajdowały w chwili rozpoczęcia działalności przedsiębiorstwa, jak również wszelkie zobowiązania, ciężące na majątku kolei, oddanym w zarząd przedsiębiorstwa i ponoszone dotąd przez koleje państwowe.

Art. 6. 1. Cały majątek, oddany w myśl art. 4 przedsiębiorstwu „Polskie Koleje Państwowe“ w użytkowanie i zarząd lub na własność przedsiębiorstwa, wyodrębnia się z ogólnego majątku Skarbu Państwa.

2. Majątek nieruchomy, oddany przedsiębiorstwu „Polskie Koleje Państwowe“ w zarząd i użytkowanie, odpowiada za pożyczki i zobowiązania, zaciągnięte przez przedsiębiorstwo, oraz za pożyczki i zobowiązania, które były zaciągnięte przez Skarb Państwa przed utworzeniem przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ i które korzystały ze specjalnego zabezpieczenia na tym majątku. Majątek ten nie może być obciążony żadnymi innymi pożyczkami i zobowiązaniami Skarbu Państwa.

3. Inwentaryzacja i oszacowanie majątku oznaczonego w ust. 1 dokonane zostaną według zasad, które ustala Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 7. 1. Wszelkie nieruchomości, przeznaczone do użytku kolei, stają się z chwilą nabycia ich przez przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“ własnością Skarbu Państwa, przedsiębiorstwo zaś zatrzymuje je w swoim użytkowaniu i zarządzie.

2. Z przekazanego mu do użytkowania i zarządu majątku, przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“ może — w granicach zwykłego zarządu — wynajmować oraz wydzierżawiać wszelkie nieruchomości, może również zbywać, w granicach planu finansowego (art. 12), tabor kolejowy.

3. Zbywanie majątku nieruchomego może być dokonane tylko w granicach upoważnień ustawowych.

Art. 8. Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“ może na swoje potrzeby zaciągać pożyczki na cele obrotowe we własnym zakresie, a na cele inwestycyjne w granicach obowiązujących w tym zakresie przepisów.

Art. 9. 1. Na polecenie Ministra Komunikacji przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“ obejmuje w zarząd i eksploatację nowowytbudo-

wane linie kolei państwowych lub też prywatnych, nie znajdujących się dotychczas w zarządzie państwowym, jak również wyłącza ze swego zarządu i eksploatacji linie kolejowe, przez Ministra Komunikacji wskazane.

2. Minister Komunikacji może polecić przedsiębiorstwu „Polskie Koleje Państwowe“ budowę, przebudowę i odbudowę linii kolei państwowych w ramach państwowego planu inwestycyjnego.

Art. 10. 1. Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“ zarządza kolejami, znajdującymi się w zarządzie państwowym, a nie stanowiącymi własności Państwa. Wszelkie wydatki, wypływające z gwarancji na rzecz tych kolei, pokrywane dotąd z funduszków państwowych, pokrywać będzie przedsiębiorstwo, co nie uchyla odpowiedzialności Skarbu Państwa za te wydatki, w granicach gwarancji, objętych przez Skarb Państwa.

2. Minister Komunikacji może poruczyć przedsiębiorstwu lub poszczególnym jego organom wykonywanie przysługujących mu uprawnień nadzorczych nad kolejami, nie zarządzanymi przez przedsiębiorstwo.

Art. 11. Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“ opłaca wszystkie podatki, opłaty państwowe i samorządowe oraz daniny i świadczenia publiczno-prawne, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

R o z d z i a ł 2.

Zasady prowadzenia przedsiębiorstwa.

Art. 12. 1. Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“ pokrywa swoje wydatki eksploatacyjne z własnych dochodów, inwestycyjne zaś z zastrzeżeniem przepisów art. 9 ust. 2 z nadwyżek eksploatacyjnych, pożyczek lub z dotacji Skarbu Państwa; prowadzi ono swoją gospodarkę na podstawie rocznych planów finansowo-gospodarczych, zatwierdzonych przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Plany finansowo-gospodarcze przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ sporządza się zgodnie z zasadami ustalonymi przez Narodowy Plan Gospodarczy.

2. Przedsiębiorstwo sporządza bilans otwarcia, a z końcem każdego roku operacyjnego bilans, rachunek zysków i strat oraz sprawozdania, podlegające zatwierdzeniu przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

3. Do budżetu państwowego włącza się tylko wpłatę do Skarbu Państwa lub dopłatę ze Skarbu Państwa.

4. Rokiem operacyjnym przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ jest rok kalendarzowy.

5. Przepisy niniejszego artykułu obowiązują, jeżeli ustawa skarbowa nie stanowi inaczej.

Art. 13. 1. Wszystkie świadczenia przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ czynione w interesie Państwa na rzecz jego poszczególnych organów winny być opłacane według taryf ustalonych w wysokości zapewniającej co najmniej zwrot kosztów własnych ponoszonych przez przedsiębiorstwo przy tych świadczeniach, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Świadczenia przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ na cele wojskowe określają osobne rozporządzenia Ministra Komunikacji wydane w porozumieniu z Ministrami Obrony Narodowej i Skarbu.

2. Ulgi w taryfach osobowych dla osób wojskowych, pracowników państwowych i samorządowych ustala się w trybie przewidzianym w obowiązujących przepisach.

Art. 14. 1. Przepisy o prowadzeniu gospodarki finansowej przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ oraz o tworzeniu jego funduszy specjalnych i dotacji na cele specjalne wydaje Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

2. Minister Komunikacji ustali w porozumieniu z Ministrem Skarbu schemat planu finansowo-gospodarczego przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“.

Art. 15. Czysty zysk przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ stanowi różnica, powstała po potrąceniu z ogólnego dochodu eksploatacyjnego:

- a) wszystkich wydatków eksploatacyjnych;
- b) procentów i amortyzacji pożyczek, tudzież zobowiązań, obciążających majątek Skarbu Państwa, oddany w zarząd i użytkowanie lub na własność przedsiębiorstwu „Polskie Koleje Państwowe“;
- c) opłat i gwarancji z tytułu eksploatacji linii kolejowych, nie będących własnością Skarbu Państwa;
- d) potrąceń i dopłat na specjalne fundusze.

R o z d z i a ł 3.

Ustrój przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“.

Art. 16. Nadzór nad przedsiębiorstwem „Polskie Koleje Państwowe“ sprawuje Minister Komunikacji.

Art. 17. 1. Na czele przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ stoi dyrektor generalny kolei państwowych.

2. Dyrektora generalnego mianuje i zwalnia Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Komunikacji.

Art. 18. Dyrektor generalny kolei państwowych sprawuje naczelny zarząd przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“, reprezentuje je na zewnątrz i jest odpowiedzialny za jego prowadzenie przed Ministrem Komunikacji, któremu bezpośrednio podlega.

Art. 19. Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“ ma prawo zgodnie z obowiązującymi przepisami używania okrągłej pieczęci z godłem państwowym i napisem w otoku „Polskie Koleje Państwowe“.

Art. 20. 1. Sieć kolei państwowych dzieli się na okręgi dyrekcyjne, w których bezpośredni zarząd przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ należy do dyrektorów okręgów kolei państwowych, mianowanych i zwalnianych przez Ministra Komunikacji na wniosek dyrektora generalnego kolei państwowych.

2. Ilość i siedziby dyrekcji okręgowych kolei państwowych ustala Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej i Skarbu.

Art. 21. Organizację wewnętrzną przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ a w szczególności Dyrekcji Generalnej Kolei Państwowych ustali statut nadany w drodze uchwały Rady Ministrów, powziętej na wniosek Ministra Komunikacji i ogłoszony w Monitorze Polskim.

Art. 22. 1. Dokumenty imieniem przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ podpisują uprawnione do tego osoby, umieszczając swój podpis pod pieczęcią: Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“.

2. Do reprezentowania przedsiębiorstwa i zaciągania w jego imieniu zobowiązań niezbędne jest działanie zgodnie z uprawnieniami przewidzianymi w statucie przedsiębiorstwa:

- a) dyrektora generalnego samodzielnie albo
- b) zastępcy dyrektora generalnego łącznie z pełnomocnikiem handlowym w granicach jego pełnomocnictw — albo
- c) dwóch pełnomocników handlowych w granicach ich pełnomocnictw.

3. Przepis ust. 2 nie uchybia możliwości udzielania pełnomocnictw samodzielnych lub łącznych

do dokonywania poszczególnych czynności prawnych lub czynności określonego rodzaju.

4. Postanowienia ust. 2 i 3 nie dotyczą weksli, czeków i dokumentów stwierdzających zaciągnięcie lub udzielenie kredytu pieniężnego oraz pełnomocnictw do tych czynności. Dokumenty te winny być podpisane przez dwie osoby, wskazane w ust. 2, przy czym jedną z nich musi być osoba, której powierzono kierownictwo finansowe zgodnie z postanowieniami określonymi w statucie lub osoba przez nią upoważniona.

Art. 23. 1. Osobna instrukcja, wydana przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, w porozumieniu z Ministrem Komunikacji i Ministrem Skarbu, określi sposób i terminy wykonywania kontroli.

2. Wyniki poszczególnych rewizyj Najwyższej Izby Kontroli, niezwłocznie po ich zakończeniu, powinny być komunikowane Ministrowi Komunikacji i dyrektorowi generalnemu.

3. Rewizja rocznych sprawozdań powinna być zakończona w ciągu 10 miesięcy po zakończeniu roku operacyjnego i wyniki jej przedstawione w trybie przewidzianym dla sprawozdań Najwyższej Izby Kontroli o zamknięciu rachunków państwowych.

Art. 24. Zastępstwo sądowe w sprawach, dotyczących praw i interesów majątkowych przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ należy do zakresu działania Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 25. 1. Urzędnicy państwowi, pozostający dotychczas w służbie kolejowej i pracownicy kolei państwowych, przechodzą do służby w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe“.

2. Ministrowi Komunikacji służy prawo przenoszenia poszczególnych pracowników Ministerstwa Komunikacji do służby w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe“ lub odwrotnie.

Art. 26. Stosunek służbowy pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ z wyjątkiem zatrudnionych na mocy umowy o pracę, jest publiczno-prawny. Przepisy o służbie tych pracowników wydaje Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

Art. 27. Normy wynagrodzenia pracowników w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe“, objętych art. 26, — ustala rozporządzenie Rady Ministrów. Do czasu wydania tego rozporządzenia będą stosowane obecnie obowiązujące przepisy

względem personelu, z wyjątkiem osób, powołanych na podstawie specjalnych umów, wskazanych w art. 26 niniejszego rozporządzenia.

Art. 28. Rozporządzenie Rady Ministrów ustala uprawnienia emerytalne objętych art. 26 pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ i ich rodzin.

Art. 29. Rozporządzenie Rady Ministrów ustala prawa objętych art. 26 pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ do odszkodowania z powodu niezdolności zarobkowania lub śmierci, spowodowanych nieszczęśliwymi wypadkami przy pełnieniu służby.

Art. 30. Do dnia wejścia w życie rozporządzeń, przewidzianych w art. 28 i 29 niniejszego rozporządzenia, zachowują moc obowiązującą przepisy prawne, normujące dotychczas uprawnienia emerytalne tudzież prawa do odszkodowania z powodu nieszczęśliwych wypadków.

Art. 31. Pracownicy przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ będą uważani za urzędników w rozumieniu prawa karnego.

Art. 32. Od decyzji, wydanych w najwyższej instancji przez władze przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ w sprawach, o których mowa w art. 26, 27, 28 i 29, służy pracownikom, objętym art. 26, prawo skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Art. 33. Do pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, będą mieć zastosowanie przepisy prawne z dziedziny świadczeń socjalnych, ochrony pracy i ubezpieczeń społecznych, w zakresie obowiązującym w stosunku do kolei państwowych.

Art. 34. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu, a o ile chodzi o postanowienia art. 28, 29, 30 i 33 Ministrowi Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Pracy i Opieki Społecznej, o ile zaś chodzi o postanowienia art. 3 i 22 Ministrowi Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 35. 1. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2. Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą wszelkie sprzeczne z nim przepisy prawne.